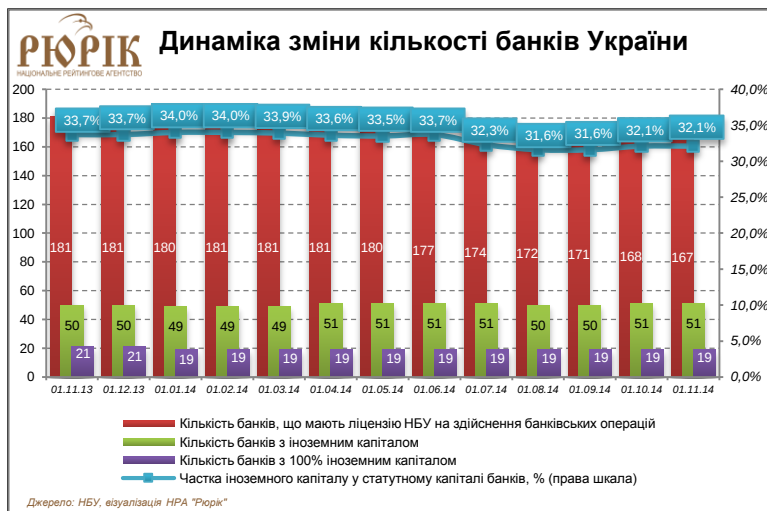
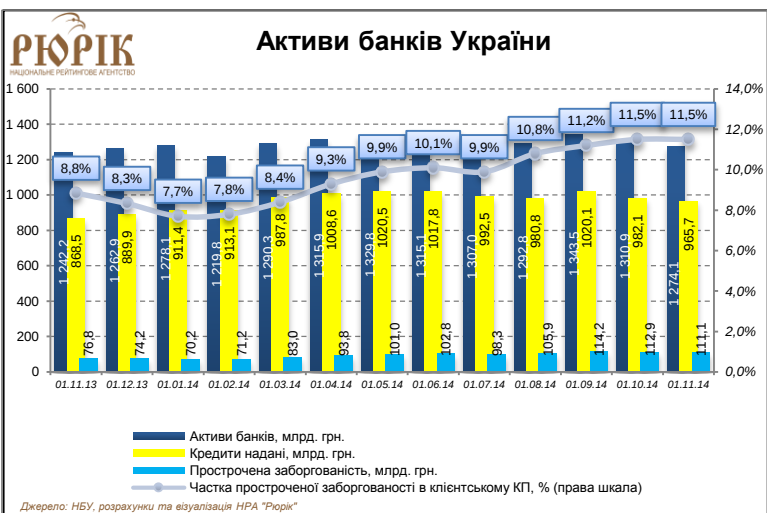

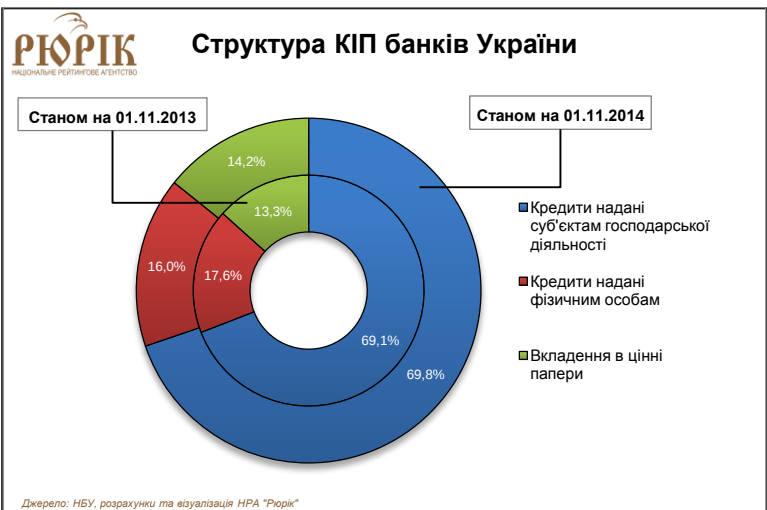
НРА «Рюрік» відзначає наступні ключові зміни в банківській системі України за результатами жовтня 2014 року:

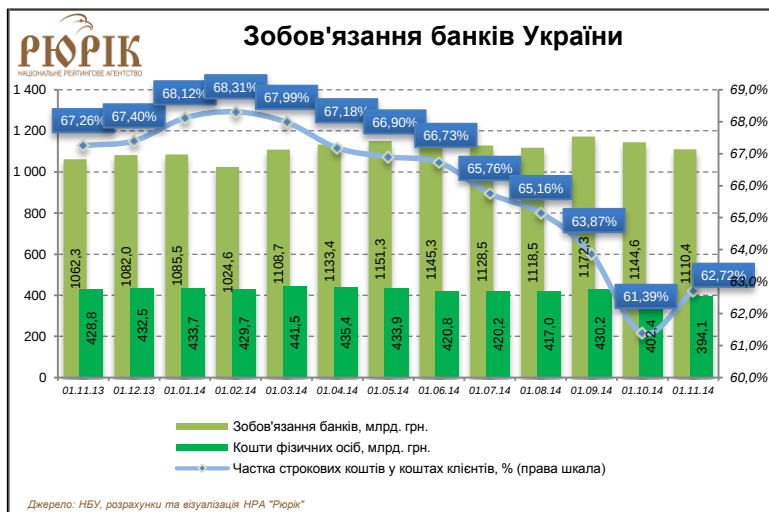
– Станом на 01.11.2014 р. кількість банків, що мають ліцензію НБУ на здійснення банківських операцій, становила 167 (в т.ч. 51 банківська установа з іноземним капіталом). Так, протягом перших десяти місяців 2014 року НБУ прийняв рішення про відкликання ліцензій чотирнадцяти банківських установ (в т.ч. двох у зв'язку з анексією Криму та як наслідок, неможливістю здійснювати банківський нагляд з метою регулювання). Загалом, на дату написання огляду, з початку року внаслідок погіршення платоспроможності, до 31 банківської установи було запроваджено тимчасову адміністрацію (з них по 14 банках вже було прийнято рішення про ліквідацію, в 17 працює тимчасова адміністрація). Варто зауважити, що окремі банківські установи були визнані неплатоспроможними внаслідок порушення ними законодавства з питань фінансового моніторингу. Незважаючи на ліквідацію ряду проблемних банківських установ з приватним українським капіталом, частка іноземного капіталу в статутному капіталі банків за результатами десяти місяців 2014 року значно зменшилась та наразі складає 32,1%. Варто зазначити, що на зменшення частки іноземного капіталу в БСУ вплинуло як зниження інвестиційної привабливості України внаслідок ведення бойових дій на сході України (що зумовлює вихід західних інвесторів з українського ринку), так і більш прискорене зростання основних вітчизняних банків (в т.ч. за рахунок придбання і поглинання іноземних банківських установ). При цьому, значна кількість банків з іноземним (західним) капіталом переорієнтовується переважно на обслуговування корпоративних клієнтів. Втім, незважаючи на відтік західного капіталу з українського ринку, частка російських банків в активах БСУ залишається стабільною та наразі становить близько 13,61% (11% станом на 01.01.2014 р.).

– Сукупний обсяг активів БСУ протягом жовтня зменшився на 36 764 млн. грн. переважно внаслідок скорочення кредитування та вкладень в цінні папери та станом на 01.11.2014 р. складає 1 274,1 млрд. грн. Значення офіційного валютного курсу пари USD / UAH станом на 01.11.2014 р. становило 1 295,0746 грн. за 100 доларів США (в той час, як станом на 01.10.2014 р. – 1 295,5218 грн. за 100 доларів США). Незважаючи на введення обмежень з боку НБУ на видачу коштів фізичним особам з поточних та вкладних рахунків, відтік коштів населення протягом жовтня був значним, що, в свою чергу, негативно відобразилось на рівні ліквідності та платоспроможності банківських установ. Значення нормативу Н4 станом на 01.11.2014 р. складало 44,27% (56,99% станом на 01.01.2014 р.). Обсяг рефінансування банків НБУ протягом жовтня поточного року становив 10,1 млрд. грн. (в т.ч. кредити для підтримання ліквідності – 3,1 млрд. грн.) за середньою відсотковою ставкою 18,37% річних. При цьому, задля недопущення погіршення рівня ліквідності банківських установ, НБУ було прийнято рішення про продовження термінів погашення банками залучених раніше від Нацбанку кредитів до 10 грудня 2014 року. З метою сприяння більш гнучкому управлінню ліквідністю, НБУ прийнято рішення про скасування з 19.08.2014 р. вимоги щодо формування обов'язкових резервів на окремому рахунку в НБУ. Зважаючи на відтік клієнтських коштів протягом жовтня поточного року, залишок коштів на коррахунках та транзитних рахунках зменшився майже на 1/3 (10 696 млн. грн.). Таким чином, на початок жовтня залишок коштів на коррахунках становив 27 620,1 млн. грн. Протягом жовтня обсяг вкладень в цінні папери зменшився на 19,69 млрд. грн. за одночасного зменшення обсягу ОВДП у власності банків (станом на 01 листопада 2014 року складає 83 483,28 млн. грн.).

– Протягом жовтня 2014 року обсяг клієнтського кредитного портфеля зменшився на 16,44 млрд. грн. та станом на 01 листопада 2014 року складає 965,7 млрд. грн. Зменшення обсягу клієнтського кредитного портфеля відбувалось переважно за рахунок скорочення обсягів кредитування корпоративного бізнесу з огляду нестабільну економіко-політичну ситуацію в країні та обмежену кількість позичальників з високим рівнем кредитоспроможності. Обсяги роздрібного кредитування також скоротились, що може свідчити про підвищення вимог банку до потенційних позичальників та небажанням приймати додаткові ризики, займаючись роздрібним кредитуванням в умовах дефіциту ліквідності. Обсяг валютних кредитів, протягом жовтня 2014 року, зменшився на 8,33 млрд. грн. (екв. в іноземній валюті). При цьому, частка валютних кредитів в загальному клієнтському кредитному портфелі залишається значною та складає 44%. При цьому, близько 1/5 валютних кредитів були надані населенню (в т.ч. значна частка валютних кредитів була надана ще в 2008-2009 рр. на придбання, будівництво нерухомості). Загалом, зниження обороту та обсягів виробництва основних галузей, ведення бойових дій на сході України, а також зниження реальних доходів населення за високої девальвації національної валюти можуть в подальшому призвести до виникнення труднощів з обслуговування позичальниками кредитних зобов'язань (особливо валютних), що, в свою чергу, негативно відобразиться

як на ліквідності, так і на капіталізації банківських установ. Вищезазначені фактори спричинили неспроможність багатьох позичальників вчасно виконувати взяті кредитні зобов'язання, що, в свою чергу, сприяло зростанню обсягу простроченої заборгованості впродовж 2014 року. Станом на 01.11.2014 р. обсяг простроченої заборгованості складає 111 055 млн. грн. та відповідає 11,5% клієнтського кредитного портфеля. Варто зауважити, що для захисту позичальників, котрі мають зобов'язання перед банківськими установами за споживчими кредитами в іноземній валюті, з 11 червня 2014 року вступив в дію закон «Про мораторій на стягнення майна громадян України, наданого як забезпечення кредитів в іноземній валюті». Крім того, 03 липня 2014 року в першому читанні ВРУ був ухвалений законопроект №4185а-2 «Про реструктуризацію кредитних зобов'язань з іноземної валюти в гривню», що передбачає реструктуризацію заборгованості за валютними кредитами за офіційним курсом НБУ, що діяв на момент реструктуризації, залишаючи при цьому попередню відсоткову ставку за боргом.

– Станом на 01.11.2014 р. обсяг зобов'язань БСУ складає 1 110,4 млрд. грн. Протягом жовтня 2014 року обсяг клієнтського портфеля коштів переважно внаслідок значного відтоку коштів з поточних рахунків суб'єктів господарювання зменшився на 26,37 млрд. грн. та станом на 01.11.2014 р. складає 634 250 млн. грн. Варто зазначити, що фактично з початку 2014 року відбувається відтік строкових вкладів. При цьому, хоча за підсумками жовтня частка строкових коштів в сукупному портфелі збільшилась, втім в абсолютному вимірі відбувся відтік строкового ресурсу. Причини вилучення строкового ресурсу з боку суб'єктів господарської діяльності є економічна та політична нестабільність в державі, що зумовила виникнення фінансових труднощів, а також обмеженість доступу до кредитних ресурсів. Таким чином, підприємства змушені були вилучити власні депозити задля фінансування поточної діяльності. У випадку ж з фізичними особами – вилучення строкових депозитів відбувалось на фоні зниження реальних доходів населення за одночасного підвищення рівня інфляції, а також зростання недовіри до банківської системи. Обсяг готівки, що перебуває поза банківською системою за підсумками жовтня зменшився на 2,6% – до 281,6 млрд. грн. При цьому, сальдо операцій із готівковою іноземною валютою на міжбанківському валютному ринку є від'ємним: так, обсяг валютної, купленої банками у населення складає 258,4 млн. дол. США, обсяг проданої валюти – 597,4 млн. дол. США. Середні відсоткові ставки¹ за депозитами в національній та іноземній валюті станом на 01.11.2014 р. складають 13,6% та 6,2% відповідно (12,5% та 7,2% за попередній місяць). Протягом жовтня 2014 року валютний клієнтський портфель зменшився на 1,9% (6 083 млн. грн.), однак його частка залишається значною та складає 45,35% клієнтського портфеля. Варто зауважити, що однією з причин відтоку коштів населення є здійснення ФГВФО виплат за депозитними договорами в банках, в яких введена тимчасова адміністрація. Загалом, для недопущення різкого відтоку вкладів, НБУ було прийнято рішення про обмеження видачі коштів фізичним особам з поточних та вкладних рахунків.

– За огляду на збиткову діяльність, обсяг власного капіталу банків протягом жовтня зменшився на 2,6 млрд. грн. та станом на 01.11.2014 р. складає 163 740 млн. грн. Адекватність регулятивного капіталу станом на 01.11.2014 р. складає 15,39%, що перевищує з запасом мінімальне допустиме значення (10%).

– За підсумками жовтня 2014 року фінансовий результат БСУ був від'ємним та становив (-) 13 496 млн. грн. Від'ємний фінансовий результат БСУ за підсумками десяти місяців 2014 року зумовлений в першу чергу погіршенням якості активів банків, що, в свою чергу, зумовлює необхідність подальшого доформування резервів. Так, обсяг сформованих резервів за підсумками десяти місяців 2014 року порівняно з аналогічним періодом 2013 року збільшився на 191,71% (38 870 млн. грн.) та станом на 01.11.2014 р. складає 59 145 млн. грн. Враховуючи значну питому вагу валютних кредитів в клієнтському кредитному портфелі та деяке погіршення якості обслуговування позичальниками кредитів, цілком ймовірно, що банки будуть змушені доформувати резерви, що, в свою чергу, негативно впливатиме як на показники доходності, так і на рівень капіталізації БСУ.

Підготовлено аналітичним департаментом НРА «Рюрік» на основі офіційних даних Національного банку України (режим доступу: www.bank.gov.ua).

Відповідальний за випуск:
Директор з розвитку НРА «Рюрік»,
к.е.н., Доліський Леонід Борисович, тел. (044) 383-04-76.

Відповідальний аналітик:
Старший фінансовий аналітик НРА «Рюрік»,
Першин Дмитро Олександрович, тел. (044) 484-00-53, вн. 117.

ТОВ «РЮРІК»

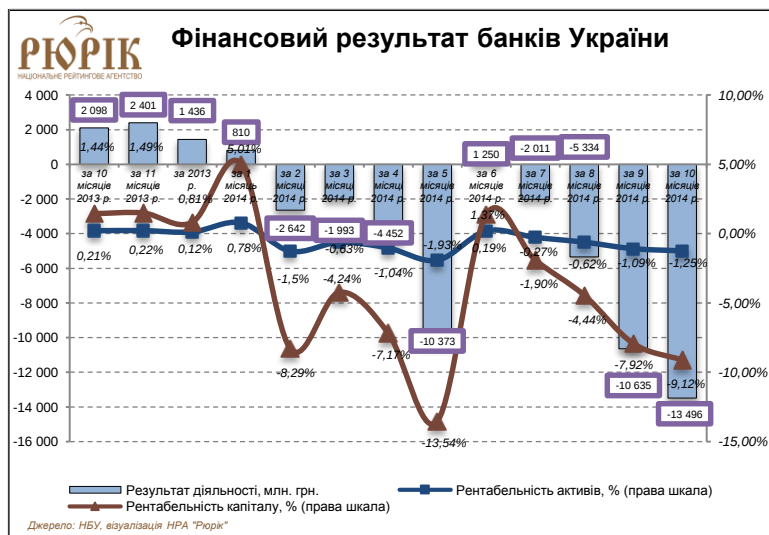
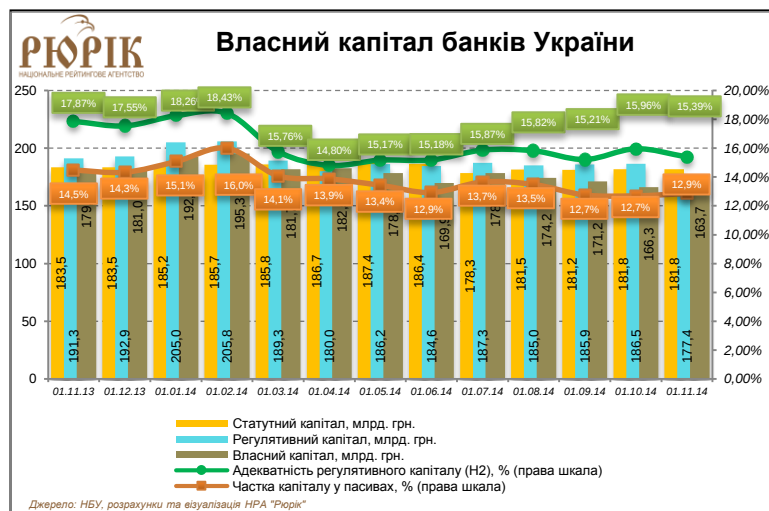
☎ 04053 Україна, м. Київ, вул. Артема, 52а

+38 (044) 383 0476, +38 (044) 484 0053

e-mail: info@rurik.com.ua

www.rurik.com.ua

Сторінка 2 з 2

¹ За даними форми статистичної звітності №350Д.